

KÖZSZELLEM
ÉS BAJTÁRSIASSÁG.

Közszellem és bajtársiasság.

A régi svájczai paizsok köriratát ez a szép és jellemző mondás képezi: »Egy mindenkiért és mindenki egyért.«

A fegyveres erő, a király és haza érdekeinek megvédésére létesített s a polgárság hazafias intenciói folytán tetemes anyagi áldozatok árán föntartott testület, alig érvényesítheti erkölcsi erejét biztosabban, mintha ezen mondás nagy jelentőségét átérzi s magát gondolkozásában s minden cselekvésében ezáltal vezérelteti.

És ez nagyon természetes. Mert hiszen mindenki tudatában lehet annak, hogy egy oly testület, mely egy közös

nemes célra egyesített, csak akkor leend erős, akkor küzdhet magasztos céljaiért sikeresen, hogyha közjóra irányuló törekvéseiben önérdekeit alárendeli a közös hivatásnak s ereje az egyetértésben összpontosul.

A közszellem, melynek hatalmas ereje abban gyökerezik, hogy a személyes érdekeit az összesség javának alárendeljük, ebből folyólag saját előnyeinket és dicsőségünket az egész testület dicsőségében keressük: — a történelem tanuságaként csodákat képes felmutatni.

Magyarország ezredéves története telve van ily lélekemelő bizonyítékokkal. — Az a folytonos harcz, az az emberi erőt meghaladó küzdelem, melynek Európa keletén őseink évszázadokon át kitéve voltak: vajjon vezethetett-e volna arra az eredményre, melyre most, hazánk fennállásának egy új ezredéve

küszöbén, oly büszke öntudattal tekint vissza a magyar nemzetnek minden fia, — ha nem lelkesítette volna őseinket is, a közszellemnek s az összetartozódásnak magasztos érzete?

Vajjon az ezer év előtt végbement honfoglalás munkája, mely az Ázsia keleti vidékéről tovább költözni kényszerítette e hét törzsből álló magyar nemzetet: nem a közszellem, nem az együttérzés, nem a bajtársiasságból merítette-e azon ellenálhatatlan erőt, mely hosszú hányattatás után állandó, örök hazát biztosított a késő utódoknak?

A franczia nemzet, midőn I. Napoleon idejében egész Európával erejét meghaladó óriási harczot vivott, számos csatában érvényre juttatta az akkor megteremtett »l' esprie de corp« (tesztületi szellem) hatalmát. E nélkül talán elveszett, eltűnt volna az önálló szabad népek sorából, mint ahogy el-

oszlott, számot nem tevővé lett a történelemnek egykor virágzó, de egymás közt meghasonlott nem egy nemzete.

Az évszázadok történelmi bizonyítékaiból tanult most a cselekvésre utalt nemzedék. — Az a lelkesülés, melyet az elődök példáiból meritünk, szabja meg nekünk a hivatásunkkal járó kötelességeket s késztet arra, hogy előljáróink nyomdokain és utmutatása mellett haladjunk. — Ha beleéljük magunkat az összetartás érzetébe s felismerjük annak szükségét, hogy a személyes érdekeket az összeség javának alárendeljük: akkor kapjuk meg a rendi állásunkkal járó önérzetet s fejlesztjük a legmagasztosabb katonai erényeket . . .

*

Az a közszellem, mely a csendőrt a legmagasztosabb czélok kivitelére, kö-

telességinek szigorú, odaadó teljesítésére ösztönzi, oly szoros összefüggésben van a bajtársiassággal, hogy attól el sem választható.

A bajtársiasság szolgálatában áll a csapatszellemnek, mely utóbbi épen a bajtársiasságon alapul.

Ahol a bajtársias együttérzést, kicsinyes irigykedés, az érdemesebb iránti rosszakarat, a kevésbé jeles iránti gőg, vagy épen megvetés zavarja meg; ahol nincs meg az előljáró iránti őszinte viselkedés, ott csakhamar a bizalmatlanság lép előtérbe, amely termékeny magvetője a fegyelmetlenségnek s a testület erkölcsi romlásának.

A hivatását átérző igazi csendőr már különleges szolgálatánál fogva utalva van arra, hogy a vele közös célú szolgáló bajtársaival szemben a legmeszebbmenő bizalommal viseltessék s hogy a kölcsönös támogatás, szük

állománycsoportjában minden más idegen érzület fölött kiemelkedjék.

A közös háztartásban együtt élő öt-hat csendőrt oly gyöngéd és szoros kapocs füzze össze, mintha egy szerető családot képezne, s ezen családban az őrsparancsnok a mindenkiről egyformán gondoskodó családfőt képviselje.

E kis család minden tagjának féltékenyen és odaadóan kell örködnie a közös tisztesség és közös becsület fölött. Minden egyesnek szeme előtt lebegjen, hogy bajtársának becsülete az övé és egyszersmind az egész testületé is, mert ennek erkölcsi értékét a nagyközönség az egyesek viselkedéséből itéli meg.

Minden csendőrnek kötelessége azért a legválságosabb helyzetben is helyes uton járó társa érdekeit, ha szükséges, testi épsége, sőt élete feláldozásával is védelmezni; — viszont azonban a törvénnyel és szabályokkal, vagy

a becsület és erkölcsiség elveivel ellentétbe jött bajtársával szemben elengedhetetlen kötelessége a testület jó hírnevét oltalmazni.

A bajtársi egyetértés és önfeláldozás tehát csakis helyes irányban érvényesüljön. — Ha valaki bajtársánál hibát, erkölcsi félrelépést, esetleg az előirt szabályoktól való eltérést észlel, azt nem szabad észre nem vennie; — hanem jóindulattal s fölvilágosítólag figyelmeztesse az illetőt tévedéseire s amennyiben az eredménytelen maradna, késedelem nélkül szolgálati utra kell az ügyet terelnie.

Az érdemetlenek- és méltatlanoknak kimélete s a becstelen cselekedetek eltitkolása, félreértett bajtársiasságról s a kötelesség téves felfogásáról tanuskodna s méltó megtorlást vonna maga után.

Az unalmas vidéki állomásokon

elszigetelt csendőrlegénység között legjobban ápolja a bajtársiasságot a háziasság.

Amely őrsön a laktanya úgy van berendezve, hogy egy kellemes otthon benyomását kelti s amely őrs legénysége egymás iránt rokonszenvvel és baráti odaadással viseltetik; — ott mindenki jól fogja magát érezni a bajtársi körben, megtalálja abban a neki szükséges szórakozást is és nem fog vágyódni az alsóbb népréteg azon köreibé, melyek előbb-utóbb magukkal rántják az erkölcsi romlásba s amelyeknek érintése kiirtja belőle a közszellem és bajtársiasság iránti nemes érzést s előidézi a meghasonlást és fegyelmetlenséget.

Amely őrsön a közszellem és bajtársiasság hamisítatlan érzületei uralkodnak, ott a fegyelem is megbonthatatlan. — Az az őrsparancsnok, aki alárendeltjeinél ezen szép érzelmeket helyes irány-

ban önntartani s önzetlen fáradsággal ápolni tudja: derék katonai kötelességet végzett.

